

इन्द्रसंदेशः

1. विलक्षणशब्दानानां प्रयोगस्य सद्भावात् माघकाव्ये किं वचनं प्रसिद्धम् ?---नवसर्गे गते माघे नव शब्दो न विद्यते
2. माघकाव्यस्य मल्लिनाथकृतं व्याख्यानं किम् ?---सर्वङ्कषा
3. श्रियः पतिः श्रीकृष्णः वसुदेवसद्मनि वसन् किं ददर्श ?---
अम्बरात् अवतरन्तं हिरण्यगर्भाङ्गं भुवं मुनिं
4. हिरण्यगर्भाङ्गभूः मुनिः चक्रिणः कीदृशं पदं समासदत् ?--
-महेन्द्रालयचारु पदं
5. कैटभद्विषः का मुदः न ममुः ?---तनौ तपोधनाभ्यागम
सम्भवा मुदः
6. नारदस्य दर्शनं शरीरभाजां कालत्रितयेऽपि कां व्यनक्ति ?---
योग्यतां
7. हरेः इन्द्रशब्दार्थनिषूदनं कशिपुं कीदृशं प्रचक्षते ?---दितेः
तनूजः हिरण्यपूर्वं
8. नारदवचनानुरोधेन रावणः सम्प्रति कया संज्ञया प्रतीयते
?---निकामभीषणं

9.शिशुपालः बालः वपुषा कथमासीत् ?---वपुषा चतुर्भुजः
मुखेन पूर्णेन्दुनिभस्त्रिलोचनः

10.सतां कीदृशाः असाधवो निपातनीयाः ?---
शुभेतराचारविपक्त्रिमापदः

1.गृहानुपैतुं प्रणयात् _____ भवन्ति नापुण्यकृतां
मनीषिणः ---अभीप्सवो

2.त्वमेव _____ इत्यतः किमस्ति कार्यं गुरु योगिनामपि
--- साक्षात्करणीय

3.तथापि _____ युनक्ति मां मिथस्त्वदाभाषणलोलुपं
मनः

4.समस्तकार्येषु गतेन धुर्यताम् _____ तद्भवता
निशम्यताम्

5.स रावणो नाम निकामभीषणं बभूव रक्षः _____ दिवः

6.तदेनमुल्लङ्घितशासनं विधेर्विधेहि _____

दुष्टदमनम्

- 1.रुक्मिणीविजयस्य कर्ता कः ?---श्रीवादिराजयति:
- 2.रुक्मिणीविजये कति सर्गाः सन्ति ?---19
- 3.अच्युतः कीदृशं व्रजं निविविशे ?---व्रजमार्जितसर्वार्थ
- 4.निजबलकरमग्निम् इति पद्ये किं वृत्तम् ?---मालिनी
- 5.स्वनासिकाच्छेदमपीह सोढ्वा खलः किं निरुन्धे ?---
सप्रयाणम्
- 6.खलः प्रकृत्या कीदृशः भवति ?---गूढवृत्तिः
- 7.निदाघोत्थभयादिव ईशः किं करोति ?---गंगा बिभर्ति
- 8.रामभवेष्टधारिणं कः अमारयत् ?---बलरामः
- 9.बलरामस्य ध्वजे किं जिह्नमस्ति ?---तालवृक्षः
- 10.मयासुरस्य आत्मजः कः ?---व्योमः

- 1.स्वजन्मभूमिं _____ प्रिविष्टे क ईशितुस्तेन
कृतोनुभावः
- 2.ज्वलित इव ससूर्यः प्रादुरासीत् _____
- 3.सुशीतः _____ इतः स्पृशति
- 4.जघान जन्तून् वत तादृशोसौ खरः प्रकृत्येति मम

- 5.तदैव _____ किल याति कृष्णविपक्षमैत्री किमु
सौख्यदात्री
- 6.बिभर्ति _____ एव मध्ये खलः प्रकृत्या खलु गूढवृत्तिः

कलिविमर्शनम्

- 1.नीलकंठदीक्षितः किं काव्यं रचयामास ?---
कलिविडम्बनशतकम्
- 2.कलिविमर्शनम् इति काव्यस्य कर्ता कः ?---
एच्.वि.नागराज् राव्
- 3.कलये कलये इत्यत्र अलंकारः कः ?---यमकालङ्कारः

4.के गुणान् दोषांश्च अविमृश्य कलिं युगं निन्दन्ति ?---

जनाः

5.कस्य प्रभावात् मानवानां सर्वं सुलभं वर्तते ?---कले
विज्ञानस्य

6.संसदि कः शस्यते ? कश्च अवज्ञायते ?---मूर्खः

7.प्रोक्तं यदि सयुक्ति तर्हि तद्वचनं कीदृशं भवति ?---
निगमोक्ति तुल्यं

8.कलौ देवतानां प्रतिनिधिः कः ?---वैद्यः

9.लोके वस्तु केषां हस्तं प्राप्य सुगुणं भवति ?---सतां

10.पावनहोमसाधनम् अग्निम् असन् कस्मै यङ्क्ते ?---
गेहस्य दाहाय

1.नित्यसम्प्राप्तबलये_____ कलये नमः

2.युगं कलिं विनिन्दन्ति _____ समाश्रिताः

3.पूर्वेभिवन्द्याश्चरमे तु निन्द्या युगं तु किञ्चिन्नहि

4.गेहे स्थित्वा विदेशे प्रचलदपि सदा द्रक्ष्यति _____

5. मिथ्यावादपटुः स्तुतेः पदमहो _____ निन्द्यते
6. विद्वांसो निवसन्ति तज्जनपदे _____ च यत्रासते

गुरुप्रणतिः

1. राष्ट्रकविकुवेम्पुकृतं महाकाव्यं किम् ?---रामायणदर्शनम्
2. श्रीवेण्णयस्य सन्निधौ इति कवनस्य अनुवादकः कः ?---
श्रीमन् चुञ्चनकट्टे पुरुषोत्तम
3. श्रीपुरुषोत्तममहाभागस्य कृतयः काः ?---
काव्यतरङ्गिणी, सर्वज्ञवचनानि
4. प्रियगुरो रक्ष मां शिष्यं च करुणया इति कः वदति ?---
कुवेम्पु
5. कुवेम्पुगृहस्य नाम किम् ?---उदयरविः
6. काव्यं कीदृशं भवेदिति कुवेम्पुना तत् सृष्टम् ?---
विश्ववाणीशिरोमणिरयं
7. कुवेम्पोः काव्ये किं छन्दः वर्तते ?---महाच्छन्दः

8.रसास्वादनार्थम् आगमिष्यतां वागर्थौ कः भवति ?---रथः

9.रावणाविद्येति रूपेण युक्ता का ततो मुक्ता भवति ?---

बुद्धिः

10.मृत्कलाविग्रहे कः प्रतिष्ठितो भवति ?---चित्कलाप्राणः

1.पूर्णमिदमाहृतं किल वृहद्गीतमिह अर्पयितुमिति _____

--- भवच्छ्रीपादसन्निधौ

2.गतमेव सदनमपि वस्तुतो गतमेव _____ ---नित्यसद्म

3.अवरोस्मि गायाम्यहं _____ अत्र ---प्रवरसङ्घे

4.या महाच्छान्दसालङ्कृता सत्क्रिया सैव किल यद्

_____ ---जगद्भव्यरामायणम्

5.श्रीरामचन्द्रस्तु भूलोकसम्भवां _____ हि सीतामवारीद्

--- हि भूमिजातां

शिष्यत्रयम्

1.भगवद्गीता महाभारते कुत्र विलसति ?---भीष्मपर्वणि

2.महाभारते कति श्लोकाः सन्ति ?---लक्षं

3.धौम्यस्य त्रयः शिष्यः के ?---आरुणिः,उपमन्युः,बैद

4.धौम्य आरुणिं किमुक्त्वा प्रेषयामास ? ---गच्छ केदारे
जलमार्गम् निरुद्धि

5.आरुणिः केन नाम्ना प्रसिद्धः ?---उद्दालक

6.उपाध्यायः धौम्यः उपमन्युं किमुक्त्वा प्रेषयामास ?---वत्स
उपमन्यो गाः रक्षस्व

7.क्षुधार्तः उपमन्युः अरण्ये कानि अभक्षयत् ?---अर्कपत्राणि

8.कूपपतनस्य कारणं पृष्टः उपमन्युः उपाध्यायं किमुवाच ?-
--अर्कपत्राणि भक्षयित्वा अन्धो भूत्वा कूपे पतितः अस्मि

9.अश्विनोः अनुग्रहेण उपमन्योः दन्ताः कीदृशा भविष्यन्ति
?---हिरण्मया

10.उपाध्यायो धौम्यः बैदं किमादिदेश ?---मम गृहे
किञ्चित्कालं शुश्रूषुणा च भवितव्यम् श्रेयस्ते भविष्यति

1.भवतु , एवं करिष्यामि , स तत्र _____ केदारखण्डे ---
संविवेश

- 2.अन्येषामपि भैक्ष्योपजीविना _____ करोषि ---वृत्युपरोधं
- 3.एते त्वदनुकम्पया गुणवन्तो वत्साः प्रभूततरं _____
उद्गिरन्ति --- फेनम्
- 4.अर्कपत्राणि भक्षयित्वा अन्धीभूतोस्मि , अतः _____
पतितः --- कूपे
- 5.यथा _____ आहतुः तथा त्वं श्रेयोवप्स्यसि ---
अश्विनौ
- 6.मम गृहे कञ्चित्कालं _____ भवितव्यम् , श्रेयस्ते
भविष्यति --- शुश्रूषुणा च

विक्रमौदार्यम्

- 1.विक्रमार्कस्य सिंहासनं केन दत्तम् ?---देवराज इन्द्रेण
- 2.सिंहासनद्वात्रिंशिकाया नामान्तरं किम् ?---कथा कदंबक
- 3.भोजं प्रति कतमा सालभञ्जिका विक्रमार्कस्य औदार्यं
कथयति ?---तुरीया सालभञ्जिका

4.श्रुतिस्मृतिपुराणविदः किं समामनन्ति ?---अपुत्रस्य गतिर्नास्ति

5.परमेश्वरः भूसुरस्य प्रत्यक्षो भूत्वा किमवदत् ?---वत्स प्रदोषव्रतमाचर तेन तव पुत्रो भविष्यति

6.भूसुरः स्वपुत्राय किं नाम चकार ?---देवदत्त

7.देवदत्तः कं राजानं नकरम् अनयत् ?---विक्रमार्क

8.राजा विक्रमार्कः देवदत्तभृत्यं दृष्ट्वा किमुवाच ?---रे भृत्य कथमेतदाभरणं तव हस्ते समागतम्

9.देवदत्ते अपराधिनि विक्रमार्कस्य मंत्रिणः राजानं किं प्राहुः ?---इमं तिलशः खण्डयित्वा एतन्मांसेन ग्रध्रेभ्यः

बलिदातव्यः

10.विक्रमार्कस्य दृष्ट्वा सद्भिः कः साधुरुच्यते ?---

अपकारिषु यः साधुः साधुत्वे तस्य को गुणः।अपकारिषु यः साधुः स साधु सद्भिरुच्यते ॥

1.परमेश्वरप्रसादं विना _____ न लभ्यते ---

सन्ततिः

- 2.अतिकष्टां _____ प्राप्तेपि स्वधर्माचारौ मा त्यज -
-- दशां
- 3.विपणिमध्ये तदाभरणं विक्रिय _____ आनयेति
प्रेषितोस्मि --- धनम्
- 4.नैवाश्रितेषु _____ गुणदोषचिन्ता --- महतां
- 5.अतः प्रत्युपकारसहस्रैरपि न तावकम् _____ अपनेतुं
प्रभवामि --- ऋणम्
- 6.किमेतत् सत्यम् उत मिथ्या । अस्य _____ बोध्यम्
--- तत्त्वं

गोग्रहणम्

- 1.भारतकथासङ्ग्रहः केन विरचितः ?---लक्ष्मणसूरिणा
- 2.लक्ष्मणसूरेः पिता कः ?---मुत्तुसुब्बकविः
- 3.त्रिगर्तानां द्विषन् कीचकः कैः मारितः ?---गन्धर्वैः
- 4.त्रिगर्तराजः कः ?---सुशर्मा
- 5.तथा रोचनां भवते - इदं कस्य वचनम् ?---सुशर्मणः

6.उत्तरः कस्य पुत्रः ?---विराटराजस्य

7.संग्रामार्थं प्रस्थितः सव्यसाची उत्तरया किमिति न्यवेदि ?--

-सुखी बृहन्नळे । पाचालिकार्यं कुरुवासांसि आहर

8.महार्हा हि कुरवः - इदं केन उक्तम् ?---उत्तर कुमारेण

9.अर्जुनस्य सर्गः कः ?---उत्तरः

10.अर्जुनः सूतकर्मणि कं नियुयुजे ?---वैरटि(उत्तरकुमारम्)

1.यदल्पेनैव कालेन परेषां नामधेयमपि विनष्टम् , किमु

_____ --- रूपधेयम्

2.यत्र सर्वं सुभिक्षतरं तत्र _____ पाण्डवस्य वासं

निश्चिनु --- धर्मनित्यस्य

3.यो हि युद्धे प्राणभयात् स्वपृष्टं शत्रवे दर्शयति स

_____ हि --- मा जीवन्

4.नूनमयं भस्मनेव वेषेण प्रच्छन्नः _____ ---

धनञ्जयः

5.कोन्यः पत्ररथेश्वरमन्तरेण _____ अभिवीक्षितुमपि

क्रमेत --- महाविषधरमण्डलम्

6.तव द्यूतदासो गन्धर्वराजस्य चित्रसेनस्य जेता
_____ अस्मि --- गाण्डीवधन्व

अलंकारः

1. कस्तावत् अलंकार एव काव्यस्यात्मेत्यभिप्रैति ?---

अलंकाररूपस्यैवार्थस्यसारभूतत्वम् तस्मात्

2. कीदृशो वेशो न शोभां जनयिष्यति ?---

3. तडिद्गौरीत्यत्र केन सूत्रेण समासः ?---वाचकलुप्ताया

4. विरोधाभास इत्यस्य विग्रहः कः ?

5. विभावनाया लक्षणं किम् ?---कारणस्याभावेऽपि कार्यस्य
उत्पत्तौ विभावना

6. हृदि स्नेहक्षयो नाभूत् इत्यत्र स्नेहक्षयशब्दस्य द्वावर्थौ कौ
?---तैलनाशः प्रीतिनाशश्च

7. कार्यहेत्वोः कीदृशं भिन्नदेशत्वम् असङ्गतिः भवति ?

8. क्वेयं शिरीषमृद्वी क्व तदृङ् मदनज्वरः - अलंकारः कः ?-
--विषयम्

9.शृङ्खलाया लक्षणं किम् ?---पङ्क्तिगतेषु अर्थेषु पूर्वपूर्वस्य उत्तरोत्तरेण,उत्तरोत्तरस्य वा पूर्वपूर्वेण सम्बन्धः

10.समुच्चये कीदृशानां क्रियाणां समूहः भवति ?---बह्वीनां

11.अनुप्रासस्य लक्षणं किम् ?---स्वरैः वैषम्ये सत्यपि व्यञ्जनमात्राणां साम्यम्

12.शारदा शारदाम्भोजवक्त्रा इत्यत्र अलंकारः कः ?---यमकम्